

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЮГАРЫ ЯХШЫЙ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

423765, Югары Яхший авылы,
Яна урам, 17 нче йорт.
Тел.(885552)5-96-67.

КАРАР

«03 » июля 2019 г.

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
АКТАНЫШСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ ВЕРХНЕЯХШЕЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ**

423765, с. Верхнее Яхшеево, ул.
Новая, дом 17. Тел.(885552) 5-96-67.
E-mail vyah.akt@yandex.ru

РЕШЕНИЕ

№ 14

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турындагы Нигезләмәне раслау турында

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарға һәм муниципаль норматив хокукий актларға үзгәрешләр мониторингы үткөрү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының Югары Яхший авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРӨ:**

1.Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турындагы Нигезләмәне расларга.

2.Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормалар иҗат итү эшчәнлегендә өлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәләше өчен җаваплы затларны билгеләргә;
җаваплы затлар итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай инструкцияләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Өлеге карарны мөғлүмат стендларында яктыртып халыкка җиткерергә Югары Яхший авыл жирлеге сайтында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы сайтында, Татарстан Республикасының хокукий мөғлүмат ресми порталында урнаштырырга.

4. Өлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны үз өстемә калдырам.

Совет рәисе,
Югары Яхший авыл жирлеге башлыгы

Зиннатуллина Ж. Г. Зиннатуллина Ж. Г.

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге Советы карары белен расланды
2019 ел 03 июль № 14

Нигезләмә

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү турында

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба - мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген, муниципаль актларны кабул итүне (басмасын) тәзмин итү өчен мәғлүмат җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, яисә үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару)ны күз алдында тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә «Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы Аппаратының юридик бүлегә һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткөрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткөрүнең максатлары булып торалар:

- федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

- муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, пробелларны, хокукий җайга салуда кабатлауларны бетерү;

- жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны тәзмин итү;

- муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

- муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);

- хокук куллану нәтижелелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген киметүче факторларны ачыклау;
- муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү; нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үз эченә жыю, гомумиләштерү, анализ һәм үзгәрешләргә бәяләүне ала:

-федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

- Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукий актлар;

-Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлар; Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы "Югары Яхшы авыл жирлеген" муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү; хокукий жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау; прокуратура органнары мәгълүматы;

)} муниципаль актларны камилләштерү яки кимчеләкләргә турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы; гражданның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкарларның, дөүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләргә вәкилләкле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мәрәжәгәтләргә, шул исәптән үз эченә алган мәрәжәгәтләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән

муниципаль актларга карата үткөрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсе; билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләргә, семинарларның, гавами тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары өлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләргә буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелгә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелгә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләргә, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелгә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

өлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий

актларны дөгъвалау эшлере буенча суд актлары (суд практикасы) ;
прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткөрелгән нормалар ижәт итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мөгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйлә күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда); хокукый мөгълүмат системаларында мөгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мөгълүмат кер»; хокукый мөгълүмат системаларында» мөгълүмат системасын хокукый җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мөгълүматы керү; автоматлаштырылган мөгълүмат системасы муниципаль актларның законнарға туры килмәве турында мөгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мөгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мөгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяленә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мөнфәгатьләрен үтәү; муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән

зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу; муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенә

чикләрен үтәү; муниципаль актта коррупциячел факторлар булу; иҗтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый җайга салуда тулылык; коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мөгълүмәт бозу; муниципаль хокукый акты кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар,

гамәлләр (гамәл кылмау) ; норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу; норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы; муниципаль акты аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм

эчтәлегә; муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйлә рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актының үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль

актлар проектлары эшленә; муниципаль актларны күбрәк юридик көчә булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткөрүгә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль бәрәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткөрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, җирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, өлеге Нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яки) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткөрү өчен җаваплы затлар җирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тотат:

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүмат) булырга тиеш: мониторинг үткөрү объекты турында мәгълүмат; мониторинг үткөрүне башкаручылар турында мәгълүмат; мониторинг үткөрү чоры турында мәгълүмат; хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткөрү нигезләре. 16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүмат)

булырга тиеш:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат; муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр; тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда җибәрелә.

Өлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар җибәрелә, анда булмаганнар.

8. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр өзерләнәргә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткерү һәм хокукий ижтат итү эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукий жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплы затлар жаваплы.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарға, юридик затларға, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.